

เมื่อเผชิญคำร้องขอที่อยากจะปฏิเสธ
แต่ปฏิเสธได้ยาก

ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกในสังคมไทย
และทางออกตามแนวทางพระคัมภีร์



ชมรมนักคิดคริสเตียนไทย

จะทำอย่างไรเมื่อเผชิญคำร้องขอที่ อยากจะปฏิเสธ แต่ปฏิเสธได้ยาก

ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกในสังคมไทย และ
ทางออกตามแนวทางพระคัมภีร์

ผู้เขียน

เกรียงศักดิ์ ศรีทองไท

และ ชมรมนักคิดคริสเตียนไทย

Thai Christian Thinkers (TCT)

สงวนลิขสิทธิ์โดย Thai Christian Thinkers 2020

กรุงเทพฯ สิงหาคม 2025

E-mail: thaichristianthinkers@gmail.com

สารบัญ

บทนำ	3
ความหมายของคำในวัฒนธรรมไทย	5
1. ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก” ในสังคมไทย มีที่มาจากความรู้สึก “เกรงใจ” เพราะไม่อยากทำให้อีกฝ่าย “เสียหน้า”	6
2. วัฒนธรรมที่ทำให้พูดความจริงได้ยากถูกทำลายมากขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์	11
3. “กลืนไม่เข้าคายไม่ออก” ความรู้สึกขัดแย้งในใจ เมื่อรู้ว่าสิ่งที่ถูกต้องคืออะไร แต่พูดไม่ได้	13
4. ทำอย่างไรเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจาก “เครือข่ายญาติพี่น้องหรือคนรู้จัก (nepotism) ตามแนวทางของพระคัมภีร์	17
5. พระคัมภีร์แนะนำให้ผู้อุปถัมภ์รักษาความสัมพันธ์นี้อย่างไร	24
6. บทส่งท้าย	29
เอกสารอ้างอิง	31
ชมรม “นักคิดคริสเตียนไทย” คือใคร ?	34

บทนำ

ในบริบทสังคมไทย มีคำหลายคำที่ฝังลึกในจิตใจคนจำนวนมากอย่าง “เกรงใจ” หรือ “กลัวเสียหน้า” หรือ “เห็นแก่บุญคุณ” หรือ “การเป็นหนี้บุญคุณ” ซึ่งกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการแสดงความจริงหรือแม้แต่การทำให้ถูกต้อง ยิ่งไปกว่านั้น ในหลายกรณี “ความดี” กับ “ความเหมาะสมตามบริบท” กลับกลายเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกันเอง บ่อยครั้งที่ความจริงไม่สามารถที่จะได้รับการสื่อสารออกไปแบบตรง ๆ ได้ เพราะอาจจะไปทำลายความสัมพันธ์ หรือทำให้เสียหน้า หรือแม้แต่อาจจะไปขัดแย้งกับระบบอุปถัมภ์ จนนำมาซึ่งปัญหา และส่งผลกระทบตามมาอีกมากมาย โดยทั้งนี้ เราอาจจะเรียกสถานการณ์แบบนี้ว่า “ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก” อันเป็นลักษณะหนึ่งของสังคมไทย ด้วยเหตุนี้ ชมรมนักคิดคริสเตียนไทยจึงได้ปรึกษารื้อกันในเดือนนี้

ด้วยเหตุนี้ กลุ่มนักคิดคริสเตียนไทย จึงได้มาสำรวจดูในพระคัมภีร์ว่า มีตอนใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับ “ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก” หรือ มีสถานการณ์ใดบ้างที่เรียกได้ว่าเป็น “ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก” ซึ่งก็พบว่ามีอยู่หลายเรื่องด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น

- มาระโก 3:1-6 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่พระเยซูทรงรักษาชายที่มือลีบในวันสะบาโต แล้วพระองค์ได้ตรัสกับคนทั้งปวงว่า “ในวันสะบาโตควรทำการดีหรือการร้าย ควรจะช่วยชีวิตหรือทำลายชีวิต”

- มาระโก 12:13-17 ซึ่งเป็นเรื่องของ “การส่งส่วยให้ซีซาร์” พวกฟาริสีและพวกเฮโรดถามพระองค์ว่า “การส่งส่วยให้ซีซาร์นั้นสมควรหรือไม่? เราควรจะส่งหรือไม่ส่งดี?”
- ยอห์น 8:1-11 ซึ่งกล่าวถึงเรื่อง “ผู้หญิงที่ถูกจับฐานล่วงประเวณี” ในเหตุการณ์นี้ หลายคนกล่าวกับพระองค์ว่า “ธรรมเนียมปฏิบัติของโมเสสสั่งให้เราเอาหินขว้างคนอย่างนี้ให้ตาย แล้วท่านจะว่าอย่างไร?”
- มัทธิว 26:26-46 ซึ่งเป็นตอนที่พระเยซูทรงอธิษฐานในสวนเกทเซmani ตรงนี้จะเห็นได้ว่าเป็น “ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก” ที่หนักที่สุดที่อยู่ภายในใจของพระองค์ โดยเราจะเห็นได้จากการที่พระองค์ทรงตรัสว่า “โอพระบิดาของข้าพระองค์ ถ้าเป็นไปได้ขอให้ถ้วยนี้เลื่อนพ้นไปจากข้าพระองค์เถิด แต่อย่างไรก็ดี อย่าให้เป็นไปตามใจปรารถนาของข้าพระองค์...”

อย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะนำเสนอทางเลือกเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าวนี้ได้เหมาะสม จึงขอนำเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหา “ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก” ผ่านมุมมองของพระคัมภีร์โดยใช้คำสอนจากพระเยซูคริสต์เป็นพื้นฐานในการมองปัญหา ดังนี้

ความหมายของคำในวัฒนธรรมไทย

เกรงใจ มีความหมายว่า ความระมัดระวังไม่ให้ตนเองรบกวนหรือสร้างภาระให้ผู้อื่น ความเกรงใจถูกใช้เพื่อรักษาความสัมพันธ์ หรือการแสดงออกถึงความสุภาพ ความเคารพ ในทางตรงกันข้าม หากมากเกินไปก็ทำให้ไม่กล้าแสดงความเห็น หรือ ช่วยปิดบังความจริงบางอย่าง

กลัวเสียหน้า มีความหมายว่า ความกลัวการถูกดูหมิ่น สูญเสียศักดิ์ศรี ความกลัวเสียหน้าถูกใช้เพื่อรักษาภาพลักษณ์ภายนอก ในทางตรงกันข้าม หากมากเกินไปก็จะทำให้ขัดขวางการสื่อสารภาพผิด หรือ ปิดโอกาสที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้

หนีบุญคุณ มีความหมายว่า ความรู้สึกต้องตอบแทนบุญคุณแม้ขัดต่อความยุติธรรม การติดหนีบุญคุณ ในทางบวกช่วยส่งเสริมความกตัญญูรู้คุณ ในทางตรงกันข้าม หากมากเกินไปก็จะถูกควบคุมโดยอาศัยบุญคุณเป็นแรงกดดัน

ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก มีความหมายว่า สถานการณ์ที่ตัดสินใจยาก เพราะแต่ละทางเลือกมีผลเสีย ในทางบวกช่วยเปิดโอกาสให้ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ในทางตรงกันข้าม หากมากเกินไปก็นำไปสู่การเฉื่อยชา หรือ ยอมทำตามน้ำเพื่อให้ตัวเองปลอดภัย

1. ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก” ในสังคมไทย มีที่มาจากความรู้สึก “เกรงใจ” เพราะไม่อยากทำให้อีกฝ่าย “เสียหน้า”

คำว่า “เกรงใจ” หากมองในเชิงบวก ก็อาจจะถือว่าเป็น “กลไกทางสังคม” (Social Mechanism) อย่างหนึ่งที่ช่วยให้สังคมดำรงอยู่ เช่น

- ช่วยส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบ ทำให้คนไทยหลีกเลี่ยงความขัดแย้งโดยตรง ทำให้บรรยากาศการอยู่ร่วมกันดูไม่ก้าวร้าว และลดความรุนแรงทางคำพูด
- ช่วยสร้างระบบการให้เกียรติ เช่น การไหว้ การใช้สรรพนามตามลำดับอาวุโส ช่วยเสริมสร้างสังคมที่เคารพซึ่งกันและกัน
- ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์แบบพึ่งพากัน ทำให้คนไทยคิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นอับอาย

แต่ในอีกด้านหนึ่ง เมื่อคนไทยเติบโตมาในวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับ “หน้าตา” (face) และเน้นไปที่การรักษาความสัมพันธ์เชิงลำดับชั้น (hierarchy) คนจำนวนมากจึงเลือกจะเงียบ หรือไม่พูดในสิ่งที่ขัดแย้งกับผู้มีอำนาจหรือผู้มีบุญคุณ โดยสถานการณ์ในลักษณะนี้สามารถพบเจอได้ทั่วไปในหลากหลายบริบท เช่น

➤ ในห้องเรียน - การไม่กล้าตอบคำถาม หรือถามคำถาม
ในห้องเรียน แม้จะรู้คำตอบหรือมีข้อสงสัยที่อยากจะ
ถาม ทั้งนี้ การไม่กล้ายกมือ หรือ การไม่กล้าถาม มี
สาเหตุมาจาก ผู้เรียนกลัวว่าสิ่งนี้ จะเป็นการไปโต้แย้งครู
จนอาจจะทำให้ครูเสียหน้า หรือ อาจจะถือเป็นการโอ้อวดว่าตนมีความฉลาดมากเกินไป ซึ่งนั่นก็จะทำให้ตน
ถูกเพื่อนหมั่นไส้เอาได้ นอกจากนี้ ในอีกด้านหนึ่ง
สาเหตุของพฤติกรรมนี้เจียบดังกล่าว อาจจะเกิดจาก
การที่บุคคลนั้นกลัวว่าถ้าสิ่งที่ตนแสดงความคิดเห็นไป
เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องหรือมีความคลาดเคลื่อน ก็จะทำให้
ตนนั้นเป็นฝ่ายที่ต้องอับอายขายหน้าเสียเอง

➤ ในการประชุมของบริษัท ในองค์กร รวมไปถึงใน
คริสตจักร - พนักงานชั้นผู้น้อย หรือ พนักงานที่มีตำแหน่ง
เล็ก ๆ มักไม่กล้าที่จะพูดในการประชุม แม้จะรู้ดีว่าการ
ตัดสินใจของที่ประชุมนั้นกำลังเป็นไปแบบผิดทิศทาง
หรือ อาจจะก่อให้เกิดผลเสียหายตามมา โดยทั้งนี้
สาเหตุของความไม่กล้าดังกล่าวนั้น มักมาจากความกังวล
ว่า สิ่งนี้จะเป็นการไป “ขัดเจ้านาย ”หรือ เป็นการทำให้
“ผู้บริหารเสียหน้า

➤ ในการฝากงานหรือฝากคน – ในสังคมไทย มักจะมีผู้ใหญ่หรือผู้มีพระคุณ มาให้ช่วยดูแล “ฝากลูกหลาน” ทั้งนี้แม้ผู้ที่รับผิดชอบในการคัดสรรบุคคลากรเข้าทำงานดังกล่าว จะรู้ว่า ลูกหลานของผู้หลักผู้ใหญ่เหล่านั้นไม่เหมาะสมกับตำแหน่งที่มีการฝากฝัง ก็ไม่กล้าที่จะปฏิเสธ เพราะ “เกรงใจ” หรือ ไม่อยากทำให้ผู้ใหญ่ หรือ ผู้มีบุญคุณ “เสียหน้า” นั่นเอง

มีงานวิจัยที่กล่าวถึง “ความเกรงใจ” เอาไว้ดังนี้

Khirikoekkong et al. (2023) อธิบายว่าแนวคิดแบบ “เกรงใจ (Kreng-Jai)” ทำให้ผู้คนรู้สึกที่ต้องระมัดระวัง ไม่กล้าปฏิเสธ ไม่กล้าแสดงความเห็น แม้แต่ในการเข้าร่วมงานวิจัย ยังสะท้อนรูปแบบพฤติกรรมเหล่านี้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ Wyatt & Promkandorn (2012) ยังวิเคราะห์ว่า “เกรงใจ (Kreng-Jai)” ไม่ได้เป็นเพียงความ สุภาพ แต่เป็นกลไกสังคมที่สร้าง “พื้นที่เงียบ” ไม่ให้เกิดการขัดแย้ง

ความเกรงใจเป็นคำที่สะท้อนเรื่องความนอบน้อมและการรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างลึกซึ้ง ซึ่งในหลายภาษาและวัฒนธรรมก็มีคำหรือแนวคิดที่ใกล้เคียงกัน แต่ตามความเข้าใจของผู้เขียนคำเหล่านี้อาจมีความหมายไม่ตรงกับ ความหมาย “เกรงใจ” ในแบบไทย เช่น

1. ญี่ปุ่น: 「気を使う」 (ki o tsukau)

แปลตรงตัวคือ “ใช้ใจใส่ใจ” หรือ “ระวังใจ” หมายถึงการแสดงความระมัดระวัง ไม่อยากทำให้คนอื่นลำบากหรือรู้สึกไม่ดี ซึ่งใกล้เคียงกับ “เกรงใจ” เพราะเกี่ยวกับการนึกถึงความรู้สึกของผู้อื่นและหลีกเลี่ยงการทำให้เขาเดือดร้อน

2. จีน: “顾忌” (gùji)

หมายถึง “ระมัดระวัง, คำนึงถึง” โดยเฉพาะในเรื่องที่อาจทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ หรือเสียหน้า จะคล้ายกับ “เกรงใจ” ที่มีทั้งเรื่องการเกรงกลัวและเคารพความรู้สึกของผู้อื่น

3. เกาหลี: “배려하다” (baeryeohada)

หมายถึง “ให้ความเอาใจใส่, ใส่ใจความรู้สึกผู้อื่น” แต่ไม่ได้แปลตรงตัวว่า “เกรงใจ” แต่มีเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการคิดถึงคนอื่นก่อนตัวเอง

4. อังกฤษ: "Consideration" หรือ "Respect"

– “Consideration” คือการพิจารณาและระลึกถึงความรู้สึกหรือสถานการณ์ของผู้อื่น

– “Respect” คือความเคารพอย่างลึกซึ้ง

(อย่างไรก็ตาม ภาษาอังกฤษไม่มีคำเดียวที่จับความหมายของ “เกรงใจ” ที่เป็นการรวมเอาไว้ทั้งความเคารพ ความเกรงกลัว และการรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมแบบไทย)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำว่า “เกรงใจ” ในบริบทไทยเป็นคำที่รวมความหมายของ ความเคารพ ความเกรงกลัว และความระมัดระวังในความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างลึกซึ้ง ซึ่งคำใน

ภาษาอื่นๆตามที่ยกมาข้างต้น อาจใกล้เคียงในแง่ความรู้สึกหรือ
พฤติกรรมบางส่วน แต่ก็ไม่ได้มีความหมายตรงๆว่า “เกรงใจ”

2. วัฒนธรรมที่ทำให้พูดความจริงได้ยากถูกท้าทายมากขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์

ตามแนวคิดของ Hofstede (2001) สังคมไทยมี “ระยะห่างของอำนาจ” สูง (Power Distance) ซึ่งเห็นได้จากการที่ผู้คนในสังคมไทย ยอมรับในอำนาจของผู้อื่นที่อยู่เหนือตน และยอมรับว่าคนในสังคมมีอำนาจไม่เท่ากัน สิ่งนี้ทำให้คนไทยไม่กล้าท้าทายผู้อาวุโส หรือผู้มีอำนาจ แม้จะเห็นว่าสิ่งที่ผู้อาวุโส หรือผู้มีอำนาจดังกล่าว ทำนั้น อาจจะไม่ถูกต้อง - Lim (2020) พบว่าเป็นการยากในสังคมไทยที่นักศึกษาจะให้ข้อเสนอแนะอาจารย์ของตนแบบตรงๆ เพราะกลัวว่าจะเป็นการ “ล้ำเส้น” หรือทำให้อาจารย์ “เสียหน้า”

แม้ว่า บริบททางวัฒนธรรมไทยทำให้ช่องว่างของ “ความเกรงใจ” กว้างขึ้น แต่จากสภาวะแวดล้อมของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะช่วงปลายทศวรรษ 1990 จนถึงต้นทศวรรษ 2000 เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้ลักษณะ “ระยะห่างของอำนาจ” (Power Distance) ในสังคมไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงจากที่เคร่งครัดมาก มาเป็นแบบผสมผสานระหว่างการยอมรับลำดับชั้นกับความกล้าแสดงออกที่เพิ่มขึ้นของคนรุ่นใหม่ ทั้งนี้ การเติบโตของอินเทอร์เน็ตช่วงปลายยุค 90 และ 2000 ได้เปลี่ยนโลกทัศน์ของคนไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่และคนวัยทำงาน เนื่องจากพวกเขาสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแนวคิดจากต่างประเทศได้ง่ายขึ้น จึงทำให้มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นมากกว่าเดิม ซึ่งจะแตกต่างจากคนรุ่นเก่าที่บางเรื่องอาจจะไม่พูดออกมา หรือ

หากจำเป็นต้องพูดก็จะไม่พูดตรง ๆ หรือ เลือกที่จะพูดโดยคิดหาวิธีในการพูดเพื่อที่จะรักษาหน้าตาและความรู้สึกของอีกฝ่ายด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่แตกต่างจากปัจจุบันที่โซเชียลมีเดียได้เข้ามามีบทบาทในทุกด้านของชีวิตประจำวัน และนั่นจึงทำให้การแสดงความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่เริ่มขยายขอบเขตออกไปแบบกว้างขวาง และบ่อยครั้งก็เป็นไปแบบก้าวร้าว ตกขอบ และดูเป็นการรุกรานผู้อื่นจนทำให้เกิดการฟ้องร้องกันตามมา ดังที่ปรากฏเป็นข่าวอยู่โดยทั่วไป

3. “กลืนไม่เข้าคายไม่ออก” ความรู้สึกขัดแย้งในใจ เมื่อรู้ว่าสิ่งที่ถูกต้องคืออะไร แต่พูดไม่ได้

ในชีวิตจริง มีใครเคยอยู่ในสถานการณ์ที่มีผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีบุญคุณมาขอให้ทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อหลักธรรมาภิบาลบ้างหรือไม่? เช่น “เอาลูกหลานมาฝากให้เข้าทำงาน” “ขอให้ช่วยเหลืออนุมัติโครงการ” หรือ “ขอให้ปิดหูปิดตาในเรื่องบางอย่าง” หากเราปฏิเสธ เราก็อาจถูกมองว่า เป็นคน “อกตัญญู” แต่ถ้าหากเรายอมปล่อยไปตามน้ำ เราก็อาจจะรู้สึกผิดในใจ สิ่งนี้คือภาวะ “กลืนไม่เข้าคายไม่ออก” (dilemma) แบบไทย ๆ ซึ่งการตัดสินใจว่าจะเลือกแบบใดนั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากในขณะที่เราเลือก เราอยากที่จะรักษาความถูกต้องเอาไว้ แต่อีกใจหนึ่ง เราก็ต้องการเอาตัวให้รอดจากการถูกสังคมตราหน้าว่าเป็นคนที่ไม่รู้จักบุญคุณคน ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า ระบบของสังคมไทยที่เข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนไม่น้อยเลยทีเดียว

งานวิจัยโดย Puttapak & Pouaree (2021) พบว่า “การเมืองท้องถิ่น เช่น ในจังหวัดนครราชสีมาขึ้นอยู่กับ ระบบอุปถัมภ์แบบเครือญาติ (nepotistic¹ patronage system) ซึ่งทำให้คนในเครือข่ายได้รับประโยชน์ เช่น การได้งาน การจัดสรรทรัพยากร”

¹ คำว่า nepotistic มาจากภาษาละตินว่า “nepos” ซึ่งแปลว่า “หลานชาย” ดังนั้น

nepotistic patronage system จึงหมายถึง คือ การให้โอกาสหรือผลประโยชน์แก่ญาติ พี่น้อง หรือ คนใกล้ชิด โดยเฉพาะในการบรรจุนาน แต่งตั้งตำแหน่ง หรือ มอบหมายโครงการโดยไม่พิจารณาความสามารถหรือ คุณสมบัติอย่างเป็นธรรม หรือ ตามความสามารถ หรือ ความเหมาะสม

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยเกี่ยวกับคอร์รัปชันในระบบการศึกษาไทย (Yuvares Ludpa, 2016) ซึ่งพบว่าการคัดเลือกบุคลากรหรือผู้บริหารโดยใช้ ความโปรดปรานส่วนตัว (favoritism) และ เครือข่ายญาติพี่น้องหรือคนรู้จัก (nepotism) โดยสิ่งนี้ได้เข้ามาทดแทนการคัดเลือกบุคคลากรจากคุณภาพและความเหมาะสม

ยิ่งไปกว่านั้น สำนักงานนิต้า (NIDA) สำรวจความคิดเห็นจากข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ 1,310 คน พบว่า 50.15% ระบุว่า เครือข่ายญาติพี่น้องหรือคนรู้จัก (nepotism) มีอิทธิพลต่อการเลื่อนตำแหน่งอย่างมาก เมื่อเจาะลึกเข้าไปในกลุ่มคนที่ให้คำตอบในลักษณะนี้ พบว่า 34.6% กล่าวว่าเกิดขึ้น “บ่อยครั้ง” และ 15.75% กล่าวว่า “มีอิทธิพลสูงมาก”

แม้ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่มีการทำวิจัย แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า คนที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งผู้อื่นให้เข้าทำงาน ล้วนแต่ต้องเผชิญกับภาวะ “กลืนไม่เข้าคายไม่ออก” ในลักษณะดังกล่าว² ทั้งนี้ ระบบการให้คุณให้โทษตาม “เครือข่ายญาติพี่น้องหรือคนรู้จัก” (nepotism) มักจะเกิดกับองค์กร หรือ ชุมชนที่มี “ระยะห่างของอำนาจ” (Power Distance) สูง และเป็นองค์กรหรือชุมชนที่คนภายนอกมองว่าขาดความโปร่งใส ขาดความเป็นธรรม ขาดธรรมาภิบาล ซึ่งสิ่งนี้ส่งผลให้คนที่มีความสามารถหมดกำลังใจ หรือ เกิดปัญหาความขัดแย้ง

² การยกตัวอย่างข้างต้น เพราะเป็นเนื้อหาที่มีการศึกษาถึงปัญหาที่เป็นรูปธรรม ไม่ได้มุ่งเน้นไปเรื่องของการเมืองแต่อย่างใด

ภายในได้ ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดขึ้นในลักษณะของการที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคนในครอบครัวไม่ว่าจะเป็น ลูกหลาน หรือ ญาติ ที่ไม่มีคุณสมบัติหรือความสามารถที่เหมาะสมกับตำแหน่งนั้น เข้ามาเป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือโครงการใดโครงการหนึ่ง โดยไม่มีการสรรหาอย่างเปิดเผย ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาแบบนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในบริบทขององค์กร คริสตจักร หรือระดับประเทศ ก็ล้วนเป็นเรื่องที่สร้างความลำบากใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเพราะแม้ว่าจะรู้ปัญหาแต่ก็พูดไม่ได้ และนั่นอาจทำให้บางคนอาจจะเกิดความเครียด ความอึดอัด หรือ รู้สึกสิ้นหวังกับหน่วยงาน องค์กร จากระบบที่เกิดขึ้น

ทางออกของความขัดแย้งในเรื่องนี้ดูเหมือนจะมีให้เลือกได้เพียง 2 ทาง ระหว่าง การทำตามความต้องการของผู้อื่นไปแบบตามน้ำ หรือ ยอมที่จะถูกตีตราหรือถูกมองว่าเป็นคนอกตัญญู ไม่รู้จักบุญคุณ ทั้งนี้ หากเลือกที่จะทำตามน้ำ ก็จะสามารถรักษาความสัมพันธ์ แต่อีกด้านหนึ่งก็รู้สึกผิดเพราะขัดต่อจริยธรรมภายในที่เรียกร้องให้รักษาความถูกต้องที่จะไม่ทำให้คนที่มีความเหมาะสมต้องเสียโอกาส แต่ถ้าหากเลือกทางที่สอง นอกจากถูกตีตราว่าอกตัญญูแล้ว ก็ยังกระทบต่อความสัมพันธ์อีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้น หากปัญหานี้เกิดขึ้นในคริสตจักร ก็มีแต่จะทำให้คริสตจักรอ่อนแอลง สมาชิกขาดความเชื่อมั่น ผู้นำรุ่นใหม่เริ่มเดินจากไป หรือ แย่ที่สุดคือการสร้างวงจรการเมืองภายในคริสตจักรซึ่งจะนำไปสู่การแตกแยกในไม่ช้า เพราะทั้งนี้ เราจะต้องไม่ลืมว่าในโรม

2:11 (ฉบับมาตรฐาน) ได้กล่าวว่า “เพราะว่าพระเจ้าไม่ทรงเห็นแก่หน้าใครเลย” อย่างไรก็ตาม ในภาษาอังกฤษ (NIV) กล่าวว่า “For God does not show favoritism.” ซึ่งมีความหมายในลักษณะที่ว่า พระเจ้าไม่เคยให้ความโปรดปรานแก่ใครคนใดคนหนึ่งแบบ ลำเอียง

4. ทำอย่างไรเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจาก “เครือข่ายญาติพี่น้องหรือคนรู้จัก (nepotism) ตามแนวทางของพระคัมภีร์

เมื่อคริสเตียนต้องอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ ควรจะมีการแก้ปัญหาบางอย่าง หรือมีแนวทางอย่างไร คำตอบของคำถามนี้ คงไม่มีอะไรดีไปกว่าการมองไปที่คำสอนจากพระคัมภีร์ เพื่อที่จะเป็นหลักในการตัดสินใจหากต้องเผชิญกับ ภาวะ “กลืนไม่เข้าคายไม่ออก ให้เรามาดูข้อพระคัมภีร์ที่น่าสนใจในประเด็นนี้ กล่าวคือ

- (1) 'แต่ถ้าใครในพวกท่านขาดสติปัญญา ให้คนนั้นขอลาจากพระเจ้าผู้ประทานให้กับทุกคนด้วยพระทัยกว้างขวางและไม่ทรงตำหนิ แล้วเขาก็จะได้รับตามที่ขอลา' ยากอบ 1:5 ควรที่จะเริ่มต้นจากการขอสติปัญญาจากพระเจ้าให้พระวิญญาณบริสุทธิ์ที่จะนำเราในการไตร่ตรอง เพื่อที่จะได้เข้าใจจากมุมมองที่พระเจ้ามอง เมื่อเราดำเนินตามการทรงนำของพระวิญญาณ เราจะไม่เพียงมีปัญญาเท่านั้น แต่จะได้รับเสรีภาพในการทำสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่ต้องผูกมัดด้วยความกลัวหรือแรงกดดันทางสังคม ดังที่ 2 โครินธ์ 3:17 กล่าวว่า “พระเจ้าเป็นพระวิญญาณ และที่ใดมีพระวิญญาณขององค์พระผู้เป็นเจ้า ที่นั่นก็มีเสรีภาพ” พระวิญญาณของพระเจ้าจะประทานสติปัญญาให้เรา มีเสรีภาพจากพันธนาการของระบบอุปถัมภ์ ความเกรงใจที่บิดเบี้ยว และความกลัวการสูญเสียความสัมพันธ์ เพื่อให้สามารถยืนหยัดบนความสัตย์ซื่อและ

ความจริงใจที่มั่นคง และเพื่อให้เราเข้าใจปัญหาและสถานการณ์ในแบบที่พระองค์ต้องการ ยกตัวอย่างเช่นในกิจการ 16:1-5 เปาโลได้พาทิโมธีเดินทางไปด้วย เปาโลเชื่อว่า “การเข้าสู่หน้หรือไม่นั้นไม่สำคัญอะไร แต่การถือรักษาพระบัญญัติของพระเจ้านั่นสำคัญ” (1 โครินธ์ 7:19) แต่ในกิจการ 16 เปาโลให้ทิโมธีเข้าสู่หน้ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประกาศข่าวประเสริฐ เนื่องจากเปาโลเล็งเห็นว่าชาวยิวที่ไม่เชื่อในพระเยซูซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการประกาศข่าวประเสริฐครั้งนี้ จะไม่ยอมรับฟังตนหากตนเดินทางมาพร้อมกับชาวต่างชาติที่ไม่ได้เข้าสู่หน้ ทั้งนี้เราจะเห็นได้ว่า เปาโลไม่ได้มองปัญหาเรื่องนี้จากจุดที่ตนเองยึดถือเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เปิดใจที่จะรับมุมมองเพิ่มเติมจากพระวิญญาณบริสุทธิ์ ดังนั้น การเริ่มต้นด้วยการเปิดใจให้พระวิญญาณบริสุทธิ์ทรงนำให้มองปัญหานี้อย่างรอบด้าน จะเปิดโอกาสให้ตัวเราเองได้พิจารณาเรื่องนี้ผ่านทางพระวจนะจากพระคัมภีร์และการใคร่ครวญอธิษฐานหรือผ่านทางถ้อยคำจากคำเทศนาและการพูดคุยกับพี่เลี้ยงฝ่ายวิญญาณ มากกว่าที่จะยึดติดกับมุมมองฝ่ายเดียวของตนจนเข้าใจเลยเถิดไปเองว่านั่นคือหลักหรืออุดมการณ์ที่ถูกต้องแบบไม่ยอมรับฟังอะไรเลย

- (2) “จงเฉลียวฉลาดเหมือนงู และไม่มีพิษภัยเหมือนนกพิราบ” (มัทธิว 10:16) เป็นคำสั่งที่พระเยซูประทานแก่สาวกเมื่อ

พระองค์ทรงส่งพวกเขาออกไปในโลกที่เต็มไปด้วยอันตราย
พระองค์ไม่ได้สอนให้พวกเขาเจ้าเล่ห์ แต่ให้มีปัญญาและ
ความระมัดระวัง รู้จักปกป้องตัวเองโดยไม่ทำร้ายผู้อื่น ใน
ปฐมกาล 3:1 งูถูกกล่าวถึงว่าเป็นสัตว์ที่ฉลาดที่สุด ไซ้ มันใช้
คำถามเพื่อล่อลวงอาดัมและเอวาเข้าสู่ความบาป แม้
แรงจูงใจของมันจะผิด แต่สิ่งหนึ่งที่เรารู้คือ “ศิลปะ
ของคำถาม” หากใช้ด้วยความสุภาพและเจตนาบริสุทธิ์
คำถามสามารถกลายเป็นเครื่องมือที่ช่วยคลี่คลายภาวะกลืน
ไม่เข้าคายไม่ออกได้ พระเยซูเองก็ทรงใช้คำถามใน
สถานการณ์ที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออก เช่น เมื่อถูกถามว่า
“ควรเสียภาษีแก่ซีซาร์หรือไม่” พระองค์ทรงถามกลับด้วย
คำถามว่า “รูปและคำจารึกนี้เป็นของใคร” (มัทธิว 22:15-22)
หรือในเหตุการณ์หญิงสาวประเวณี (ยอห์น 8:3-11) พระองค์
ไม่ได้รับตอบคำถามนั้น แต่ท้าทายฝูงชนให้สำรวจใจตนเอง
ว่า “ใครไม่มีบาป จงขว้างก้อน ประเด็นสำคัญคือ คำถามที่ดี
ช่วยเปลี่ยนมุมมอง เปิดช่องให้ทุกฝ่ายใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง
และขยายกรอบคิดแบบ “ถูกหรือผิด” ให้ลึกและกว้างมากขึ้น
ด้วยเหตุนี้ ขอให้เรามาดูตัวอย่างของการใช้คำถามเพื่อ
คลี่คลายสถานการณ์ที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออก

- ในห้องเรียน “สิ่งที่อาจารย์กำลังอธิบายอยู่นั้นน่าสนใจ ผม
เข้าใจว่าอย่างนี้... ผม/ดิฉันไม่แน่ใจว่าผมเข้าใจเรื่องนี้
ถูกต้องหรือไม่?”

- ในการประชุม “สิ่งที่กำลังพูดหรือนำเสนอนั้นประเด็น น่าสนใจ ผม/ดิฉันกำลังคิดต่อไปว่า หากเกิดปัญหา... เรา น่าจะเตรียมวิธีแก้ไขเผื่อไว้บ้างหรือไม่ ทุกท่านคิดอย่างไร?”
- ฝากคน “อยากให้น้องเขาได้เรียนรู้อะไร หรือ เขาอยากจะทำ เติบโตไปในทิศทางไหน ผม/ดิฉันจะได้ลองดูว่า ในหน่วยงาน ของเราจะสามารถช่วยเขาในส่วนนี้ได้อย่างไร?”
- ฝากงาน “ในโครงการนี้มีข้อกำหนดในการทำงานว่า... ขอ ช่วยส่งข้อมูลและเอกสารมาเพื่อ ผม/ดิฉัน จะได้ช่วยเทียบให้ ว่า ทางบริษัทจะตรงตามข้อกำหนดของโครงการอย่างไรได้ บ้าง?”

ทั้งนี้ ขอย้ำอีกครั้งว่า พระเยซูต้องการให้สาวกของพระองค์มี ความฉลาดและระแวดระวังแบบงู แต่ในขณะเดียวกันก็ ต้องการให้รักษาความบริสุทธิ์และความถูกต้องด้วย ซึ่ง พระองค์ได้แสดงสัญลักษณ์ของการรักษาความบริสุทธิ์และ ความถูกต้องดังกล่าวโดยเปรียบเทียบกับนกพิราบ เนื่องจาก นกพิราบเป็นนกที่รักสงบและมักจะหลีกหนีเมื่อถูกรบกวน พระองค์จึงแนะนำสาวกให้มีความฉลาด และไวต่อปัญหา แต่รู้จักที่จะหลบหลีกด้วยท่าทีที่เหมาะสม

- (3) “คนที่ซื่อสัตย์ในของเล็กน้อยจะซื่อสัตย์ในของมากด้วย และ คนที่ไม่ซื่อสัตย์ในของเล็กน้อย จะไม่ซื่อสัตย์ในของมาก เช่นกัน” ลูกา 16:10 ในพระคัมภีร์ตอนนี้พระเยซูกำลังบอกว่า คนที่ซื่อสัตย์อยู่อย่างเป็นปกติ เขาก็จะซื่อสัตย์ในการใช้สิ่งที่

เขาได้รับมอบหมาย หรือสิ่งที่เขาดูแลอย่างถูกต้อง แต่หากคน ๆ นั้นโดยปกติแล้วเป็นคนที่ไม่ซื่อสัตย์ เขาก็จะไม่ซื่อสัตย์ในสิ่งที่เขาได้รับมอบหมายด้วย เช่น หากในเรื่องของเงินทอง เขายังไม่มีความซื่อสัตย์แล้ว เขาก็จะไม่ได้รับความไว้วางใจให้ดูแลในเรื่องอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ความซื่อสัตย์ไม่ใช่อุปนิสัยที่เกี่ยวกับเงินทองเท่านั้น แต่ยังหมายความว่ารวมถึงเรื่องอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้ เมื่อใครสักคนเลือกที่จะเป็นคนซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่ ต่อความรับผิดชอบ หรือ ต่อเงินทอง ความซื่อสัตย์ของเขาก็จะเป็นเรื่องที่ผู้อื่นรับรู้ได้ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าความซื่อสัตย์สามารถเป็นสิ่งที่มองเห็นได้ผ่านพฤติกรรมทั้งต่อหน้าและลับหลัง ยิ่งไปกว่านั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ความซื่อสัตย์ เป็นสิ่งที่พระเจ้ามองเห็นอยู่เสมอ

- (4) “เพราะเรามุ่งจะเป็นคนซื่อสัตย์ ไม่เฉพาะในสายพระเนตรองค์พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น แต่ในสายตาของคนทั้งหลายด้วย” 2 โครินธ์ 8:21 ในพระคัมภีร์ตอนนี้ เปาโลได้สะท้อนให้เห็นว่า ตนนั้นอยากที่จะเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ในทุกมุมมองในทุกเรื่องที่ทำ และยังคงหวังให้คนที่ตนได้มีส่วนในการสร้างชีวิตมีการสะท้อนความซื่อสัตย์ออกมาในทุกเรื่องด้วยเช่นกัน ซึ่งคำว่าซื่อสัตย์ในที่นี้ ยังรวมไปถึง คำต่างๆ ในลักษณะนี้ที่เราใช้กันในปัจจุบันด้วย เช่น มีความโปร่งใส หรือ มีธรรมาภิบาล เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในบริบทของพระคัมภีร์ตอนนี้ เปาโลไม่ต้องการให้คนอื่นสงสัยว่าตนใช้เงินบริจาคเพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือ มีการหักเปอร์เซ็นต์จากเงินจำนวนดังกล่าว ดังนั้น เพื่อป้องกันการเข้าใจผิด เปาโลจึงคิดว่า ตนจะไม่ร่วมเดินทางไปกับคณะผู้แทนที่นำเงินไปกรุงเยรูซาเล็ม (1 โครินธ์ 16:3-4) ทั้งนี้ เราควรที่จะนำความระมัดระวังรอบคอบตามแบบอย่างของเปาโล มาประยุกต์ใช้กับชีวิตในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเผชิญปัญหาที่ “กลืนไม่เข้าคายไม่ออก” เพื่อที่จะคงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์และน่านับถือในสายตาของคนทั้งปวง

- (5) “เพราะฉะนั้นในฐานะเป็นพวกที่พระเจ้าทรงเลือก พวกที่บริสุทธิ์ และพวกที่ทรงรัก จงสวมใจเมตตา ใจกรุณา ใจอ่อนโยน ใจสุภาพอ่อนโยน ใจอดทน จงอดทนต่อกันและกัน และถ้าใครมีเรื่องราวต่อกัน ก็จงให้อภัยกัน องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงให้อภัยพวกท่านอย่างไร ท่านก็จงทำอย่างนั้นด้วย แล้วจงสวมความรักทับสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด ความรักผูกพันทุกสิ่งไว้อย่างสมบูรณ์” โครโลสี 3:12-14 ลักษณะทั้งหมดนี้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้เชื่อชาวโครโลสีที่คริสเตียนควรให้ความสำคัญ เนื่องจากสิ่งนี้เป็นคุณลักษณะเบื้องต้นที่จะช่วยลดความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องของความสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าเราอาจจะถูกรังขอให้ทำในสิ่งที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออก และเราจำเป็นต้อง

ปฏิเสธที่จะทำตามคำร้องขอดังกล่าว แต่การตอบสนองของเราก็ควรที่จะอยู่บนแนวทางแห่งความรักตามพระคัมภีร์ตอนนี้

ด้วยเหตุนี้ แม้อาจจะไม่สามารถแสดงความเมตตาแบบลำเอียง แต่ถ้อยคำที่ออกมา ก็จะอ่อนโยนเพราะเป็นถ้อยคำที่มาจากความรัก แม้อาจจะไม่สามารถแสดงความรักนอกลอยอย่างไม่เป็นธรรมตามที่ถูกร้องขอ แต่ก็จะมีการกระทำที่แสดงออกมาอย่างอ่อนโยนด้วยความรักอยู่อย่างสม่ำเสมอ แม้ต้องยืนหยัดในความถูกต้องจนดูเหมือนไม่มีความอ่อนน้อม แต่ความอ่อนโยนที่มาจากความรัก ก็เป็นเรื่องที่สามารถเป็นไปได้ และแม้จะไม่สามารถแสดงออกซึ่งความสุภาพอ่อนโยนในบางกรณี แต่ด้วยความรักที่มีอยู่ ความแข็งแกร่งดังกล่าวก็น่าจะถูกขัดเกลารับให้นุ่มนวลละมุนละไมขึ้นได้อย่างแน่นอน

5. พระคัมภีร์แนะนำให้ผู้อุปถัมภ์รักษาความสัมพันธ์นี้อย่างไร

ความเกรงใจจะยังเป็นเครื่องมือเชิงบวกที่ช่วยขับเคลื่อนสังคมให้น่าอยู่ เมื่อทั้ง “ผู้อุปถัมภ์” และ “ผู้ถูกอุปถัมภ์” ช่วยกันประคับประคองการใช้เครื่องมือชิ้นนี้อย่างเหมาะสม แต่ในขณะเดียวกัน การอุปถัมภ์ไม่ควรกลายเป็นภาระหรือข้อผูกมัดที่บั่นทอนเสรีภาพฝ่ายจิตวิญญาณของกันและกัน พระคัมภีร์ได้เตือนเราอย่างชัดเจนใน โรม 13:8 ว่า “อย่าเป็นหนี้อะไรใครเลย นอกจากความรักซึ่งมีต่อกัน เพราะว่าผู้ที่รักคนอื่น ก็ได้ปฏิบัติตามธรรมบัญญัติครบถ้วนแล้ว” พระคัมภีร์ไม่ได้หมายถึง หนี้ทางการเงินเท่านั้น แต่ยังรวมถึงหนี้ทางความสัมพันธ์ เช่น หนี้บุญคุณ หรือแรงกดดันทางสังคมที่ ทำให้เราไม่กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง พระคัมภีร์ชี้ให้เห็นว่า “ความรัก” เป็นสิ่งที่เราควรผลักดันให้และรับตามธรรมบัญญัติ พระคัมภีร์ไม่เพียงแต่จะคำแนะนำแก่ “ผู้ถูกอุปถัมภ์” เพียงฝ่ายเดียว พระวอนของพระเจ้ายังคงมีข้อเสนอแนะให้กับ “ผู้อุปถัมภ์” ด้วยเช่นกัน

1. พระคัมภีร์แนะนำให้ “ผู้อุปถัมภ์” ต้องตระหนักถึงบทบาทและสถานะของตน : โรม 14:13ข “...แต่จงตัดสินใจดีกว่าว่าจะไม่วางสิ่งซึ่งทำให้พี่น้องสะดุด หรือสิ่งกีดขวางทางของเขา” เปาโลชี้ให้ต้องระมัดระวังที่จะไม่วางวัตถุบนทางเดินที่อาจจะทำให้บางคนเตะสะดุดล้มลงได้ เปาโลได้ชี้ว่า เสรีภาพของพี่น้องที่เข้มแข็งกว่าอาจจะถ่วงความการเติบโตของพี่น้องที่อ่อนแอในขณะที่พวกเขา กำลังพยายามจะดำเนินตามเส้นทางของคริสเตียน สิ่งนี้อาจจะทำให้พวกเขาต้อง

หยุดชะงัก หรือ สร้างความเสียหายอย่างถาวรในขณะที่เขายังไม่ได้เติบโตในพระคริสต์มากพอ

2. พระคัมภีร์แนะนำให้ “ผู้อุปถัมภ์” เปิดช่องให้อีกฝ่ายปฏิเสธได้อย่างปลอดภัย : “จริงก็ว่าจริง ไม่ก็ว่าไม่ คำพูดที่เกินกว่านี้มาจากความชั่ว” มัทธิว 5:37 พระเยซูสนับสนุนให้สาวกของพระองค์พูดสิ่งที่เป็นความจริง ในการร้องขอควรที่จะใช้ภาษาที่ผู้อื่นสามารถรู้ว่า เขามีสิทธิที่จะปฏิเสธ เช่น “สิ่งที่ขอ ก็ให้พิจารณาตามที่คุณเห็นสมควรหรือเหมาะสม”
3. พระคัมภีร์แนะนำให้ “ผู้อุปถัมภ์” ตรวจสอบเจตนาของตนก่อนที่จะไปขอร้องให้คนทำในสิ่งที่เขาอาจจะลำบากใจ โดยทั้งนี้ ผู้อุปถัมภ์สามารถ “ขอปัญญาจากเบื้องบน” ยากอบ 3:17 “แต่ปัญญาจากเบื้องบนนั้นบริสุทธิ์เป็นประการแรก แล้วจึงเป็นความสงบสุข การอ่อนน้อมถ่อมตน การยอมรับฟัง การเต็มเปี่ยมด้วยความเมตตาและผลดีต่าง ๆ ไม่มีการลำเอียง ไม่มีการหน้าซื่อใจคด” เพราะปัญญาจากเบื้องบนที่พระเจ้าประทานให้นั้น มีคุณลักษณะหลายประการ กล่าวคือ
 - บริสุทธิ์ (Pure) คือ การปราศจากมลทินที่กล่าวในข้อ 3:13-16
 - ความสงบสุข (Peaceable) คือ ส่งเสริมสันติภาพมากกว่าความขัดแย้ง
 - การอ่อนน้อมถ่อมตน (Gentle) คือ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

- การยอมรับฟัง (Open to reason) คือ ให้เปิดใจรับฟังเหตุผล และเต็มใจที่จะยอมตามคำขอที่สมเหตุสมผล
- การเต็มเปี่ยมด้วยความเมตตา (Full of mercy) คือ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างกระตือรือร้น
- การเต็มเปี่ยมด้วยผลดีต่าง ๆ (Full of good fruits) คือ การกระทำความดี
- ไม่มีการลำเอียง (Impartial) คือ มีใจเดียวในการอุทิศตนเพื่อพระเจ้า ไม่สองจิตสองใจ
- ไม่มีการหน้าซื่อใจคด (Sincere) คือ ซื่อสัตย์ต่อสิ่งที่แสดงออก

4. พระคัมภีร์แนะนำให้ “ผู้อุปถัมภ์” ส่งเสริมคุณธรรมของผู้เยาว์ : “คนที่ซื่อสัตย์ในของเล็กน้อยจะซื่อสัตย์ในของมากด้วย และ คนที่ไม่ซื่อสัตย์ในของเล็กน้อย จะไม่ซื่อสัตย์ในของมาก เช่นกัน” ลูกา 16:10 หากได้รับคำปฏิญาณอย่างสุภาพ “ผู้อุปถัมภ์” ควรให้กำลังใจและไม่ตำหนิ เพื่อสนับสนุนความสัตย์ซื่อ

ความสัตย์ซื่อที่แท้จริงจึงไม่ได้วัดจากสถานการณ์ง่าย ๆ แต่จะยิ่งปรากฏเด่นชัดในสถานการณ์ที่ต้องแลกบางสิ่ง เพื่อรักษาความถูกต้อง ดังที่สดุดี 15:4x กล่าวว่า “...แต่เขายกย่องผู้ที่ยำเกรงพระยาห์เวห์ ถึงสาบานแล้ว และต้องเสียประโยชน์ เขาก็ไม่กลับคำ...” ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัตย์ซื่อซึ่งในภาษาอังกฤษมีคำที่น่าสนใจ คือ คำว่า Integrity ซึ่งใน

Cambridge Dictionary ให้ความหมายของคำนี้ว่า “คุณลักษณะของการเป็นคนซื่อสัตย์ และมีหลักจริยธรรมที่มั่นคง ซึ่งคุณยึดถืออย่างไม่เปลี่ยนแปลง (The quality of being honest and having strong moral principles that you refuse to change.)” ในภาษาไทย คำว่า “Integrity” อาจถ่ายทอดได้ด้วยคำว่า “ความสัตย์ซื่อ” หรือ หากต้องการความหมายที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นก็อาจใช้คำว่า “บุรณธรรม” ³ ซึ่งหมายถึง “คุณธรรมที่ครบถ้วนรอบด้าน” คือ ความซื่อตรงที่ไม่เพียงแสดงออกภายนอก แต่ฝังรากลึกอยู่ในแก่นของจิตวิญญาณ และยังมีคงไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะอยู่ภายใต้แรงกดดันใดหรืออยู่ในบริบทใด

ในฐานะของ “ผู้อุปถัมภ์” การยอมรับและส่งเสริมให้ผู้อื่นดำเนินชีวิตด้วยบุรณธรรม ถือเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง การไม่กดดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำสิ่งที่ขัดกับหลักคุณธรรม และการเปิดพื้นที่ให้พวกเขายืนหยัดอยู่ในบทบาทที่พระเจ้าทรงวางไว้ด้วยความมั่นคง และรับผิดชอบในแผนงานของพระองค์อย่างมีเกียรติ

5. พระคัมภีร์แนะนำให้ “ผู้อุปถัมภ์” สื่อสารด้วยความรักและเมตตา : “เพราะฉะนั้นในฐานะเป็นพวกที่พระเจ้าทรงเลือก

³ คำว่า “บุรณธรรม” ถูกกล่าวถึงในอยู่ในภาคผนวกหน้าที่ 27 ของหนังสือ “จริยธรรมและการรับใช้อย่างซื่อสัตย์มั่นคงของผู้นำคริสเตียนไทย

พวกที่บริสุทธิ์ และพวกที่ทรงรัก จงสวมใจเมตตา ใจกรุณา ใจอ่อนโยน ใจสุภาพอ่อนโยน ใจอดทน จงอดทนต่อกันและกัน และถ้าใครมีเรื่องราวต่อกัน ก็จงให้อภัยกัน องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงให้อภัยพวกท่านอย่างไร ท่านก็จงทำอย่างนั้นด้วย แล้วจงสวมความรักทับสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด ความรักผูกพันทุกสิ่งไว้อย่างสมบูรณ์” โคลโลสี 3:12-14 หากถูกปฏิเสธก็ควรตอบสนองด้วยใจสุภาพอ่อนโยน ไม่กล่าวโทษหรือมองว่าอีกฝ่ายไม่รู้จักรับผิดชอบ เพราะเป้าหมายสูงสุดของความสัมพันธ์ของพี่น้องคริสเตียน คือ ความรัก ไม่ใช่การควบคุม

6. บทส่งท้าย

จากการพูดคุยของกลุ่มนักคิดคริสเตียนไทยเกี่ยวกับ “ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก” ในสังคมไทยที่เป็นผลจากโครงสร้างวัฒนธรรมที่ซับซ้อน ที่มาจากเรื่องหน้าตา เกรงใจ และ “ระยะห่างของอำนาจ” (Power Distance) ตลอดจนระบบอุปถัมภ์ เราได้เห็นว่ ความพยายามที่จะรักษาความสัมพันธ์และรักษาลำดับชั้นทางสังคม จะนำไปสู่ “ความเงียบงัน” เพราะไม่มีใครกล้าที่พูดความจริง ซึ่งสิ่งนี้เป็นผลของระบบการให้คุณให้โทษที่มาจาก “เครือข่ายญาติพี่น้องหรือคนรู้จัก” (nepotism) หรืออาจจะเรียกง่าย ๆ ว่าระบบ “เล่นพรรคเล่นพวก” ที่ขัดต่อแนวทางของความโปร่งและธรรมาภิบาล

ทั้งนี้ ในการพูดคุยดังกล่าว กลุ่มนักคิดคริสเตียนไทย ไม่เพียงแต่ ชี้ให้เห็นถึงปัญหา หากแต่ยังได้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติ โดยยึดพื้นฐานจากพระคัมภีร์ที่สามารถนำมาปรับใช้ในเชิงบวก เพื่อแก้ไขปัญหาค่ต้องเผชิญ ซึ่งนั่นหมายถึงเราผู้เชื่อจำเป็นต้องพึ่งพาสติปัญญาที่มาจากพระวจนะของพระเจ้า และยั้ต้องพึ่งพาความซื่อสัตย์ รวมทั้งการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาด้วยความรัก นอกจากนี้ เรายังต้องรู้เท่าทันบริบทและรู้จักที่จะเลือกวิธีสื่อสารที่เหมาะสม เพื่อให้สาระสำคัญของความจริงถูกส่งออกไปโดยไม่สร้างบาดแผลให้กับผู้ฟัง ซึ่งทั้งหมดนี้ จะทำให้เราสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

กลุ่มนักคิดคริสเตียนไทยหวังว่า บทความนี้จะเป็น
ทางเลือกในสภาวะที่ “กลืนไม่เข้าคายไม่ออก” เพื่อที่ผู้อ่านจะ
สามารถผ่านความขัดแย้งนั้นไปได้ด้วยการถวายเป็นเกียรติแด่พระเจ้า
ผ่านทางการรักษาความถูกต้อง และในขณะเดียวกันยังสามารถ
คงไว้ซึ่งความรักในหมู่พี่น้องต่อไป

- Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations*. Sage.
- Jandt, F. E. (2013). *An introduction to intercultural communication: Identities in a global community* (7th ed.). Sage Publications.
- Khiriokong, N., Narayanasamy, N., McCann, W., Gray, N. J., Aung, M. S., & Low, W. Y. (2023). Culturally responsive research ethics: Kreng-jai norms in Thai–Myanmar context. *PLOS Global Public Health*, 3(3), e0001290.
<https://doi.org/10.1371/journal.pgph.0001290>
- Khun-in, S., & Bunchapattanasakda, C. (2018). Organizational culture and employee voice behavior in Thai workplaces. *Asian Journal of Business and Management*, 6(1), 45–56.
- Lim, S. Y. (2020). Hierarchy, “Kreng Jai” and feedback: A grounded theory study of Thai faculty–student dynamics. *Journal of Intercultural Communication*

Research, 49(3), 231–249.

<https://doi.org/10.1080/17475759.2020.1771761>

Ludpa, Y. (2016). Corrupt problems in the Thai education system. *APHEIT Journal*, 5(1), 66–76. Retrieved from <https://apheit.bu.ac.th/journal/Inter-1-2559/p66-76-Yuwares-Ludpa.pdf>

National Institute of Development Administration. (2022, September 18). Over 50% of Thai bureaucrats say nepotism influences promotions: survey. *The Nation*. Retrieved from [Add URL if available]

Ngamkroekjoti, C. (2016). The impact of modernization on Thai traditional values. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 42(2), 112–130.

Puttapak, T., & Pouaree, C. (2021). Nepotism and patronage in Thai local governance: A case study in Nakhon Ratchasima. *Journal of Politics and Governance*, 11(2), 65–88.

The Evangelical Fellowship of Thailand. (2018). *Code of conduct: Ethical standards & practice for Christian leaders in Thailand* (จริยธรรมและการรับใช้อย่างซื่อสัตย์)

มั่นคงของผู้นำคริสเตียนไทย). The Evangelical Fellowship of Thailand.

Wyatt, B., & Promkandorn, S. (2012). A discourse analysis of the Thai experience of “being krengjai”.

International Journal of the Sociology of Language, 217, 75–94. <https://doi.org/10.1515/ijsl-2012-0033>

ชมรม “นักคิดคริสเตียนไทย” คือใคร ?

ชมรม “นักคิดคริสเตียนไทย” คือ ผู้นำคริสเตียนจากคณะต่าง ๆ ซึ่งร่วมกันคิดหาแนวทางปฏิบัติในการวางตัวของคริสเตียนให้เหมาะสมกับประเพณีวัฒนธรรม และโลกทัศน์ไทย ที่สอดคล้องกับหลักการคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์ เนื่องด้วยวงการคริสเตียนไทยในปัจจุบัน ไม่มีแนวคิด ระเบียบ กฎเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติอันแน่นอนที่ทุกคณะนิกายใช้ในทิศทางเดียวกัน เช่น การวางตัวในศาสนพิธีต่าง ๆ (ที่ไม่ใช่ของคริสเตียน) และการทำพันธกิจต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับโลกทัศน์ไทย

วิสัยทัศน์

เราจะเป็นสะพานเชื่อมคริสเตียนกับศาสนิกชนอื่น ๆ และเป็นพยานสื่อเรื่องของพระคริสต์อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการปฏิบัติที่กลมกลืนกับขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมไทย และสอดคล้องกับหลักการคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์

พันธกิจ

ร่วมกันคิด วิเคราะห์ ประเด็นปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากความไม่เข้าใจ หรือการเข้าใจโลกทัศน์ไทยคลาดเคลื่อน เพื่อช่วยให้คริสเตียนไทยเป็นผู้ติดตามพระคริสต์ที่ยังคงความเป็นไทย และสามารถสื่อสารข่าวประเสริฐได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและโลกทัศน์ไทย

จัดทำหนังสือเพิ่มความรู้ความเข้าใจ และแนวทางปฏิบัติแก่คริสตจักรไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางตัดสินใจในการเลือกปฏิบัติ

ให้เหมาะกับบริบทไทยและเป็นที่ยอมรับให้มากที่สุดทั้งจาก
ภายในวงการคริสเตียนและสังคมไทย